

TALOUSARVIOALOITE 760/2006 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille

Eduskunnalle

Koulutus- ja tiedepolitiikka on tunnustettu keskeiseksi vaikutuskanavaksi alueellisesti tasapainoisen kehityksen ja palveluiden turvaamisessa maan eri osissa (OPM:n strategia 2015, OPM:n aluestrategia 2003—2013). Eri alueiden osaamisrakenteita analysoitiin Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen työryhmässä vuonna 2001 (OPM:n työryhmien muistioita 28:2001). Heikommin kehittyneiden maakuntien osalta esitettiin toimenpiteitä osaamisperustan vahvistamiseksi. Tehdyn työn pohjalta kuudessa maakunnassa yliopistojen toiminta koottiin yhteisen saatevarjon alle. Perustettiin kuusi yliopistokeskusta.

Yliopistokeskukset perustettiin vuoden 2004 alusta lukien Kajaaniin, Kokkolaan, Lahteen, Mikkeliin, Poriin ja Seinäjoelle. Yliopistokeskukset ovat uusi ja tulevaisuuteen suuntautunut ratkaisumalli osaamisen kehittämisen haasteisiin tilanteessa, jossa uusia yliopistoja ei enää perusteta. Ne vahvistavat yliopistotoiminnan alueellista kattavuutta ja vaikuttavuutta. Jokaisessa kuudessa kaupungissa on nyt mahdollista tehostaa yliopistojen toimintaa ja rakentaa uudenlaista synergiaa asiantuntijoiden kesken. Keskukset mahdollistavat myös yhteistyön ja työnjaon edistämisen ammattikorkeakoulun kanssa. Tähän mahdollisuuteen on myös tartuttu. Siitä osoituksena ovat mm. sopimukset koulutuksen työnjaosta, yhteistyö tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä yhteiset toimitilaratkaisut. Yliopistokeskusten osalta emoyliopistot ovat toiminnan sisällön ja laadun takeina ja luovat samalla yliopistokeskuksille yhteyden laajempaan tiedemaailmaan,

myös keskuksen omien erityisalojen ulkopuolelle.

Yliopistokeskukset vastaavat moniin nyky-yhteiskunnan odotuksiin ja yhteistyötarpeisiin. Ne toimivat uranuurtajina ja kehittämiskenttinä uusille toimintatavoille, kuten uudet maisteriohjelmat, verkostomalliset koulutusohjelmat ja monitieteelliset tutkimusohjelmat ovat osoittaneet. Yliopistokeskukset toimivat aloilla, jotka liittyvät luontevasti maakuntien elinkeinorakenteeseen. Yhteydet yrityksiin ovat tiiviit, ja se näkyy mm. lisääntyneenä tutkimus- ja tuotekehitystoimintana maakunnissa. Yliopistokeskuksen aluevaikutukset ovat jo nyt näkyvissä.

Yliopistokeskusten organisaatorajat ylittävä toiminta mahdollistui, kun opetusministeriö osoitti koordinaatorahaa keskuksille vuosille 2004—2006 kullekin 150 000 euroa. Tämän lisäksi yliopistokeskukset ovat saaneet vuosina 2004—2006 yhteensä 3 miljoonan euron kehittämismäärärahan/vuosi (500 000 euroa/yliopistokeskus/vuosi). Kehittämismäärärahaa on tarvittu toimintojen käynnistämiseksi ja aluevaikutusten vahvistamiseksi. Määräaikaisen ja siten epävarman kehittämismäärärahan varassa ei ole kuitenkaan mahdollista tehdä sellaista pitkäjänteistä toiminnan kehittämistyötä, mitä nykyiset kansainvälistyneet laatuvaatimukset edellyttävät.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu korkeakoulujen aluevaikutusten vahvistamiseen ja yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen. Näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää sitä, että yliopistokeskusten kehittämiseen osoitetaan vuodelle 2007 yhteensä 3,6 miljoonan euron ra-

TAA 760/2006 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.

hoitus ja kehittämisraha muutetaan toimintamäärärahasiksi "korvamerkittynä" yliopistokeskuksille kunkin yliopistokeskuksen koordinaatioyliopiston kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.50.22 lisäyksenä 1 100 000 euroa yliopistokeskusten perusrahoitukseen.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Jouko Skinnari /sd
Susanna Haapoja /kesk
Katri Komi /kesk
Reijo Kallio /sd
Veijo Puhjo /vas
Jukka Vihriälä /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Anne Holmlund /kok

Pirkko Peltomo /sd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Paula Risikko /kok
Timo Seppälä /kok
Arto Seppälä /sd
Juha Rehula /kesk
Harry Wallin /sd
Esko Ahonen /kesk
Lasse Hautala /kesk